

СТАНОВИЩЕ

от

Проф. д-р Александър Асенов Воденичаров

Относно: Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „финансово право“ в Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед No РД 38-725/01.12.2017 г. на Ректора на Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

Автор на дисертационния труд: Ани Ваньова Митева

Тема на дисертационния труд: Дискриминацията в международното данъчно право

I. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДИСЕРТАНТА

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедрата по „Административноправни науки“ към Юридическия факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ съгласно Заповед No РД 20-48/05.01.2017 г. на Ректора на университета. Обучението е осъществено в докторантура на самостоятелна подготовка. Дисертантът е участвал в 7 (седем) правни конференции, в шест от които е представил доклади на теми, свързани с проблематиката на дисертационния труд. Представените доклади са приети за печат в сборниците от конференциите. Налице са две публикации в областта на изследваната материя в авторитетни специализирани списания.

Ани Ваньова Митева е родена през 1986 г. През 2012 г. е завършила магистърска степен „Право“ в Софийски университет „Св. Климент Охридски“. От 2013 до 2014 г. специализира „Международно данъчно право“ в Университета на Лозана, Швейцария. От 2015 г. е асистент в катедрата по „Медицинска етика и право“ към Факултета по обществено здраве на Медицински университет – София.

По време на следването си в Юридическия факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ (2008 – 2012 г.) работи като адвокатски сътрудник в адвокатско дружество „Йорданова, Ризова и съдружници“. От 2015 г. до настоящия момент работи в Адвокатско дружество „Райчинова и съдружници“.

II. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ПРЕДСТАВЕНИЯ ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД

Представеният дисертационен труд е удачно структуриран в правно-логическа последователност в три глави, въведение, заключение и литературна справка. Прегледът на библиографската справка показва, че използваната литература е пряко свързана с предмета на дисертационния труд. Предвид темата на дисертационния труд и обстоятелството, че разглежданата проблематика не е изследвана на национално ниво, дисертантът удачно е използвал и значително количество чуждестранна литература.

Дисертационният труд е разработен на 208 страници.

Изследванията, предмет на дисертационния труд са с **подчертана актуалност**, което е видно от значителното количество съдебна практика, представена в труда.

Представеният дисертационен труд е и с **практическа стойност** предвид обстоятелството, че една от целите на спогодбите за избягване на двойно данъчно облагане (СИДДО) е именно избягването на дискриминационно данъчно третиране. Към настоящия момент Република България има действащи 68 бр. СИДДО, които на основание чл. 5, ал. 4 от Конституцията на Република България имат предимство пред нормите на вътрешното законодателство, които им противоречат.

Практическата значимост на дисертационния труд проличава и от направените предложения *de lege ferenda* за изменение или допълнение на конкретно посочени СИДДО, сключени от Република България и критичният анализ на представената съдебна практика и практика на Комисията за защита от дискриминацията.

Налице е и **научната новост** на изследването – към настоящия момент дискриминацията в контекста на данъчно-облагателната дейност на държавите не е изследвана на национално ниво. Анализът на антидискриминационните клаузи във всички сключени СИДДО от Република България представлява научен принос с практическо значение с оглед бъдещата договорна практика на страната ни.

Предметът на изследването е напълно осъществен.

На базата на обстоен преглед на нормативната уредба на общото понятие за дискриминация на национално, регионално, наднационално и международно ниво и при съобразяване на спецификите на данъчната материя, включително релевантната съдебна практика, е предложено легално определение за данъчна дискриминация.

Представен е анализ на отделните разпоредби, съдържащи се в антидискриминационната клауза на Модела на данъчна спогодба на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (МСИДДО), на базата на който анализ е осъществен и анализът на антидискриминационните клаузи в СИДДО, сключени от Република България. Редица предложения *de lege ferenda* са направени с цел увеличаване защитата срещу дискриминационно данъчно третиране в СИДДО, сключени от Република България.

III. АНАЛИТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ПРЕДСТАВЕНИЯ ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД

Въведението на дисертационния труд удачно очертава актуалността, новостта, целите и практическата приложимост на изследването.

Глава първа от дисертационния труд, освен въвеждаща в проблематиката на научния анализ, има и съществено значение за предмета на изследването.

Въвеждащи в проблематиката на дисертационния труд са *параграф 1* (Идеята за дискриминация – исторически и философски аспект) и *параграф 2* (Идеята за дискриминация – правен аспект) от Глава първа.

В параграф 1 е представена античната концепция на Аристотел за дистрибутивната справедливост и е обоснована нейната актуалност до

съвременността. Следва да бъде оценен представеният критичен анализ на твърденията в литературата, че принципът за „равенство в третирането“ е изпразнен от съдържание.

На следващо място, параграф 1 съдържа исторически преглед на идеята на равенство в третирането от възникването ѝ до настоящия момент.

В *параграф 3* от Глава първа – *Понятие за данъчна дискриминация* посредством анализ на съдържанието на общото понятие за дискриминация, спецификите на данъчната материя и релевантна към данъчната дискриминация съдебна практика е осъществена една от основните цели на изследването, а именно - изясняване съдържанието на понятието „данъчна дискриминация“. Предложеното легално определение за данъчна дискриминация следва да бъде оценено със своята научна новост и обоснованост.

Глава втора от дисертационния труд е посветена на забраната за дискриминация в Модела на данъчна спогодба за доходите и имуществото на ОИСР. Последователно в три параграфа са подробно анализирани персоналният обхват на т.нар „антидискриминационна клауза“ съдържаща се в МСИДДО; вида доходи, които попадат в приложното ѝ поле и дискриминационните признаци, въз основа на които е забранено неравно третиране.

Така, параграф 1 от глава втора съдържа обща характеристика на „антидискриминационна клауза“ в МСИДДО. Представен е исторически преглед на посочената клауза и е проведен сравнителноправен анализ с антидискриминационните клаузи, съдържащи се в моделите на данъчни спогодби на ООН и на САЩ.

От съществено **практическо значение** с оглед правните основания за защита срещу дискриминационно данъчно третиране е представеният сравнителноправен анализ на установената защита срещу дискриминационно третиране в МСИДДО със забраната на дискриминационно данъчно третиране, установена в рамките на Европейския съюз.

Научна новост представлява представеният анализ на данъчната дискриминация в контекста на Многонационалната конвенция за въвеждане в данъчните спогодби, сключени между държавите на конкретни мерки, насочени срещу изкуственото намаляване на данъчната основа и прехвърлянето на печалби и

публикуваният на 11 юли 2017 г. от ОИСР проект на изменение и допълнение на МСИДДО и Коментара към него.

В параграф 2 на глава втора е разгледано гражданството като дискриминационен признак. Параграф 3 продължава с анализ и на останалите дискриминационни признаци, установени в чл. 24 МСИДДО, а именно: забрана за дискриминация спрямо мястото на стопанска дейност; забрана за дискриминация при данъчно признаване на плащания; забрана на дискриминация спрямо участие в търговски дружества и забрана за дискриминация спрямо вида на данъчното задължение.

Следва да бъде оценен представеният анализ на релевантна към разглежданата проблематика съдебна практика както на различни данъчни юрисдикции, така и на Съда на европейския съюз и национални съдилища.

Глава трета от дисертационния труд съдържа анализ на антидискриминационната клауза в сключените от Република България СИДДО, включително отменените. Структурата на глава трета удачно следва структурата на глава втора като съдържа три параграфа, озаглавени съответно: §1. Общ преглед; §2. Гражданството като дискриминационен признак; §3. Други дискриминационни признаци. Със съществено практическо значение са констатираните множество разлики с МСИДДО, част от които водят до по-ниска степен на защита срещу дискриминационно третиране в СИДДО, сключени от Република България в сравнение с установените международни стандарти. Следва да бъдат оценени и предложенията *de lege ferenda* за изменение и допълнение на сключените от Република България СИДДО и предложенията *de lege ferenda* с оглед бъдещата договорна практика на Република България.

Заклучението на дисертационния труд удачно съдържа систематизация на основните изводи и препоръки на научния анализ, формулирани в резултат на осъществения научен анализ.

Авторефератът към дисертационния труд съдържа всички необходими елементи, отговаря на изискванията и отразява пълно и прецизно съдържанието на дисертационния труд.

Като **препоръка** към дисертанта, смятам че е необходимо да бъде отделено по-съществено внимание на отражението на плана “BEPS” на ОИСР върху

института на данъчната дискриминация в контекста на приетите Директиви на ЕС за установяване на правила срещу практиките за избягване на данъци, които пряко засягат функционирането на вътрешния пазар, които директиви съдържат текстове, които би могло да се сметат като установяващи дискриминационно данъчно третиране.

IV.ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Обсъжданият научен труд показва категорично, че дисертантът притежава теоретични знания в изследваната област, на базата на които демонстрира критична мисъл, провеждайки анализ на релевантната към предмета на изследването съдебна практика.

Проучванията в труда, извеждането на научни изводи, аргументирането на поддържаните становища, изразяването на критично отношение по дадени въпроси и др. ясно показват, че кандидатът притежава **способност за самостоятелни научни изследвания.**

Изхождайки от гореизложеното, смятам че представеният дисертационен труд на Ани Митева **отговаря на изискванията** на чл. 6, ал. 3 от Закона за развитието на академичния състав в Република България и чл. 27 от Правилника за прилаганото му. Ето защо **предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Ани Митева образователната и научна степен „Доктор“.**

8 януари 2018 г.

Изготвил становището:

(проф. д-р Александър Воденичаров)